

## Amicus curiae

Vraag 1 - endoscopisch onderzoek wordt door serieuze bureaus niet uitgevoerd naar vleermuizen in een spouw

Als ecooloog krijg ik af en toe ook de vraag of onderzoek in een spouw met een endoscoop uitvoerbaar is. Gesteld dat je alle functies het beoordelen (kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf en indien relevant winterverblijf) is een eenmalig onderzoek - met welke techniek dan ook - niet uitvoerbaar. Immers als je in januari gaat kijken is de kans op aanwezigheid klein, maar diezelfde locatie kan in het voorjaar volop bezocht worden. Je moet dus minimaal in alle seizoenen onderzoek doen.

Een vleermuis past in een lucifersdoosje - als je dus met een endoscoop een afdoend onderzoek wilt uitvoeren, dan moet je zeker zijn dat je de hele spouw hebt onderzocht. Daarvoor zal je gaten in de spouw moeten boren (met het risico dat je dwars door een vleermuis boort). Die kans is even groot als het aantreffen van vleermuizen in een spouw met endoscopisch onderzoek - ik acht de kans op tweemaal de hoofdprijs in de staatsloterij groter.

Vraag 2 - een ecologisch onderzoek wordt altijd uitgevoerd in de vorm van een quick scan.

In een quick scan wordt op basis van de bouwkundige staat (openingen in de gevel), de omgeving en eventuele waarnemingen van derden bepaald of er vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Die kunnen in de spouw of onder het dak zitten (en op ander nauwe ruimten). Een ervaren ecooloog kan met redelijke zekerheid bepalen of een gebouw geschikt is of niet. Op basis van de voorgenomen activiteit wordt dan beoordeeld of er potentieel een effect kan worden veroorzaakt. De praktijk leert dat in 60% van de situatie waarin aanvullend sportbericht onderzoek nodig is daadwerkelijk vleermuizen worden aangetroffen.

Met een goede planning is de doorlooptijd van het onderzoek niet het grootste probleem. Ook de kosten zijn bijna nooit de belemmerende factor (uitgezonderd bij particulieren). Het grootste probleem is de onvoorspelbaarheid van de overheid. De termijn in de wet wordt als een indicatie beschouwd waar geen gevolg aan wordt gegeven (uitzonderingen daargelaten; Noord-Holland en Flevoland hebben de zaken op orde, Friesland, Groningen en Drenthe weet ik niet - geen ervaring mee).

Vraag 5 - voor regulier onderzoek is dat niet per meter uit te rekenen.

Een quick scan kost 800 euro per locatie - dat kan een huis zijn, maar ook een heel woonblok of een flat. Als er meer dan een complex in een opdracht zit (wat bij woningbouwverenigingen en VvE's bijna altijd het geval is wordt korting gegeven (bij grote aantallen kost een Quick scan 100 euro per complex).

Het is bekend dat vleermuisonderzoek tijdrovend is - je moet minimaal viermaal onderzoeken (tweemaal het voorjaar en tweemaal het najaar). Als een endoscopisch onderzoek ook wordt uitgevoerd in het optimale seizoen verwacht ik dat deze kosten hoger zijn dan bij reguliere, wetenschappelijk geaccepteerde methoden. Het is niet te kwantificeren per meter - de hoogte en de bereikbaarheid zijn belangrijk - je zal met een hoogwerker moeten werken. Per gevel zal je snel een dagdeel bezig zijn. Bij een rijhuis - twee gevels - kost dat een dag per keer - vier maal in het seizoen is dus vier dagen. Per keer worden de kosten geschat 1.000 - 1.500 euro (regulier 2.000 in totaal). Een onderzoek met vergelijkbare intensiteit - onderzoek in het optimale seizoen - is regulier veel goedkoper (en bewezen betrouwbaar).

Natuurlijk als je een onderzoek afraffelt (in de winter een kraamkolonie zoeken) en eenmaal gaat kijken is het bij een rijhuis goedkoper, Maar zodra het twee woningen zijn, of een vrijstaande woning is regulier al goedkoper.

Vraag 7 - in de opsomming mis ik de bescherming van vleermuizen (lees de belangenbehartigers van de zoogdieren). Uitgangspunt moet zijn de Habitatrichtlijn en de bescherming van de natuurwaarden. Het commerciële belang van een isolatiebedrijf is hieraan ondergeschikt.

Bij een gebiedsgerichte benadering - bijvoorbeeld via een SMP - zijn er wat mogelijkheden voor huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Voor de laatvlieger is dat een stuk lastiger omdat compensatie en mitigatie (nog) niet mogelijk is. Hier wordt wel onderzoek naar verricht, maar de resultaten zijn pas over enkele jaren bekend. Aangezien in gebouwen naast de gewone dwergvleermuis ook anders soorten kunnen voorkomen blijft onderzoek nodig. Wel is de procedure rondom de vergunningen dan veel soepeler en sneller. Voor woningbouwcorporaties en VvE's is dat een uitkomst, dat zou voor particulieren ook moeten gelden. Dat zou geregeld moeten worden is het SMP in combinatie met de bouwverordening - alleen op dat moment heeft de overheid een functie.

Vraag 8 - een gebiedsgerichte aanpak loont (regie is noodzakelijk)

Kan het sneller - neen niet als de bescherming en de Habitatrichtlijn van belang zijn.

Kan het betrouwbaarder - ja daar ligt een taak voor de overheid (maak bijvoorbeeld de termijn tot een fatale termijn), en zorg dat er stroomlijning komt - niet iedere provincie hoeft het wiel uit te vinden (nu is iedere provincie anders qua eisen, formulier etc.). De maatschappelijke kosten van 30 jaar bezuinigen zijn te groot geworden.

Kan het goedkoper (voor de particulier) - ja als gekozen wordt voor een gebiedsgerichte benadering. Door een heel woonblok in een keer te isoleren, Worden de onderzoekskosten verdeeld over meer dan een woning. Dat kan als de gemeente (of een corporatie) de regie neemt en het niet afhankelijk is van particulier initiatief

Een rekenvoorbeeld

Voor een woning kost regulier vleermuisonderzoek 2.000 euro (excl. BTW)

Voor een woonblok van 10 woningen kost vleermuisonderzoek 3.200 euro (excl. BTW) - een besparing van 16.800 euro!

Voor een woonblok van 40 woningen kost vleermuisonderzoek 5.600 euro (excl. BTW) - en besparing van 74.400 euro!